

Sarajevo, 28.10.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.10.2019.- 25.10.2019.

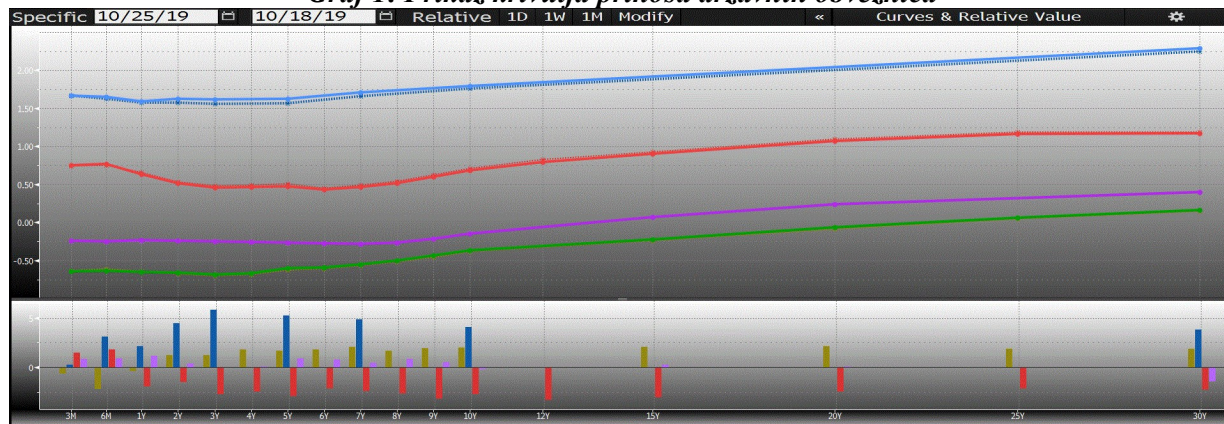
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19	18.10.19	-	25.10.19
2 godine	-0,66	-	-0,65	1,57	-	1,62	0,54	-	0,52	-0,23	-	-0,23
5 godina	-0,62	-	-0,60	1,57	-	1,62	0,51	-	0,48	-0,27	-	-0,26
10 godina	-0,38	-	-0,36	1,75	-	1,79	0,71	-	0,68	-0,13	-	-0,14

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	18.10.19	-	25.10.19
3 mjeseca	-0,605	-	-0,618
6 mjeseci	-0,610	-	-0,632
1 godina	-0,626	-	-0,625

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.10.2019. godine (pune linije) i 18.10.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenom referentnu kamatnu stopu (0,0%), depozitnu stopu (-0,50%) te stopu po kojoj kreditira banke (0,25%). Također, potvrđeno je da će od studenoga kupovati obveznice u iznosu od 20 milijardi EUR mjesečno i da će to trajati „sve dok bude potrebno“. Na pratećoj konferenciji za novinare predsjednik Draghi, kojem je ovo bila posljednja sjednica, izjavio je da ECB u skorijoj budućnosti ne vidi rizik mogućeg dostizanja limita kupovina obveznica putem programa kvantitativnih olakšica. Kao i ranije, i na ovoj sjednici je ponovo naglašena potreba za fiskalnim stimulansima, ali bez navođenja konkretnih članica eurozone. Odluke koje su donesene na rujanskoj sjednici UV ECB Draghi je opisao kao pozitivne, uzimajući u obzir da sve što se nakon toga desilo pokazuje da je odlučnost ovog tijela da na vrijeme djeluje bila opravdana. Usprkos slabom gospodarskome rastu širom eurozone, Draghi je inzistirao da koristi od stimulativne monetarne politike uveliko premašuju rizike koji idu uz nju te je odbacio navode da javno razilaženje mišljenja unutar UV ECB „kviri njegovo nasljeđe“. Draghi je priznao da ECB pažljivo prati bilo kakve nenamjerne posljedice ultraniskih i negativnih kamatnih stopa, ali dodao da su iste stimulirale gospodarstvo putem

povećanog kreditiranja i da su pomogle da povećaju zaposlenost. Kao najveći rizik po eurozonu navedeno je usporenje gospodarskoga rasta, a kao osnovni rizici trgovinske nesuglasice, Brexit i slično. Ipak, Draghi je izjavio da trenutni podaci ukazuju na umjeren, ali pozitivan rast u drugoj polovici tekuće godine. Koncem tjedna objavljene su i tromjesečne projekcije profesionalnih prognoza koje su pokazale da je došlo do smanjenja prognoza kretanja inflacije, kao i rasta GDP-a u odnosu na one iz prethodnog tromjesečja. Prognoze stope inflacije u eurozoni su za 2020. godinu smanjene za 0,2% na 1,2%, dok su za tekuću i 2021. godinu prognoze smanjene za po 0,1%, na 1,2% i 1,4%, respektivno. Dugoročne prognoze inflacije su nepromijenjene te i dalje iznose 1,7%, a što je i dalje ispod ciljane razine od oko 2%. Također, prognoze rasta stope GDP-a u eurozoni su za ovu i 2021. godinu smanjene za po 0,1% na 1,1% i 1,3%, respektivno, a za 2020. godinu na 1,0% (za 0,3% manje u odnosu na prognoze iz trećeg tromjesečja). Dugoročne prognoze rasta GDP-a su nepromijenjene te iznose 1,4%. Istraživanje ECB je pokazalo da su banke u eurozoni u trećem tromjesečju ublažile standarde kreditiranja te da očekuje da će takvi ostati i u posljednjem tromjesečju ove godine.

Početkom prošlog tjedna prinosi sigurnijih obveznica su bilježili rast, ali najviše pod utjecajem pozitivnih signala vezano za trgovinske pregovore SAD i Kine. Već narednog dana prinosi obveznica dužeg roka dopišeća su korigirani na niže, a blagi pad je nastavljen do četvrtka. Ponovni rast prinosa zabilježen je u petak, a na to su još jednom utjecala povećana očekivanja da bi u studenome moglo doći do potpisivanja prve faze sporazuma između SAD i Kine. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 1 i 2 bazna boda. Nešto veći rast prinosa od 5 baznih bodova u ovom razdoblju zabilježen je kod italijanskih i španjolskih obveznica kraćeg roka dopišeća. Koncem proteklog tjedna agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je povećala rejting Grčke za jednu stepenicu na BB- sa B+, s tim da su izgledi rejtinga i dalje „pozitivni“.

Europska komisija je poslala zahtjev za dodatno obrazloženje nacarta proračuna za 2020. godinu za pet članica eurozone, zbog rizika da bi njihovi proračuni mogli ugroziti fiskalna pravila. Te zemlje su: Francuska, Belgija, Španjolska, Italija i Portugalija. Iako je razina proračunskoga deficita Italije u skladu s pravilom (do 3% GDP-a), EK zahtijeva od Italije da deficit bude i manji, kako bi se smanjio ukupan dug zemlje. Odnos duga i GDP-a Italije je zaključno s lipnjem iznosio 138% (gornja granica je 60%), što nakon Grčke predstavlja najveću razinu duga u eurozoni.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ (G/G) 2018.	-	85,9%	85,1%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) LISTOPAD	-6,8	-7,6	-6,5
3.	Ifo poslovno povj. u narednih 6 mjeseci – Njemačka LISTOPAD	91,0	91,5	90,9
4.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska LISTOPAD	106	105	106
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) LISTOPAD	50,3	50,2	50,1
6.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.) LISTOPAD	48,8	48,6	48,5
7.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.) LISTOPAD	51,0	52,6	50,8
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) KOLOVOZ	-	-0,4%	1,8%
9.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) KOLOVOZ	-	1,4%	1,5%
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska RUJAN	-	5,9%	6,1%
11.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno) III tromjesečje	13,75%	13,92%	14,02%
12.	Promjena broja nezaposlenih – Francuska (u '000) III tromjesečje	-	3.364,5	3.377,3

SAD

Financijsko tržište u SAD proteklog tjedna je bilo relativno mirno. Ministar trgovine SAD Ross je izjavio da bi novi trgovinski pregovori s EU mogli biti alternativa nametanju carina na uvoz automobila narednog mjeseca. SAD su u petak počele primjenu tarifa na uvoz iz EU u vrijednosti od oko 7,5 milijardi USD, a koje su rezultat presude Svjetske trgovinske organizacije vezano za ilegalne subvencije Airbusa. Predsjednik SAD Trump je izjavio da se nada da će „faza 1“ trgovinskog sporazuma biti potpisana na sastanku narednog mjeseca u Čileu. U petak su zvaničnici Kine potvrdili da ta zemlja ima za cilj kupiti najmanje 20 milijardi USD vrijednosti američkih poljoprivrednih proizvoda u narednoj godini, nakon

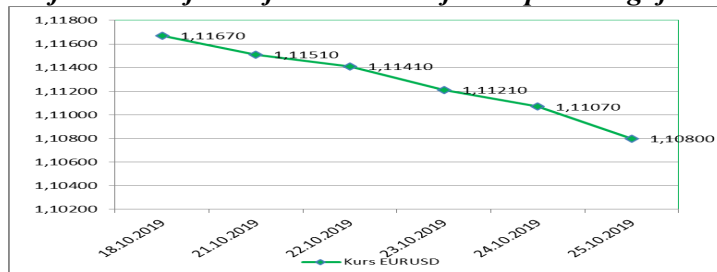
djelomično postignutog sporazuma sa SAD. Time bi razina uvoza američkih poljoprivrednih proizvoda u Kinu bila približna onoj iz 2017. godine, prije nego što je predsjednik Trump počeo trgovinski rat. Navedeno je pozitivno djelovalo na očekivanja da bi potpisivanje „faze 1“ trgovinskog sporazuma moglo da se desi u studenome. Prema rezultatima Reutersove ankete, ekonomski analitičari su stava da nedavno primirje u trgovinskom ratu između SAD i Kine nije gospodarska prekretnica i nije učinilo ništa da smanji rizik vezano za recesiju u SAD u naredne dvije godine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P LISTOPAD	50,9	51,5	51,1
2.	PMI indeks uslužnog sektora P LISTOPAD	51,0	51,0	50,9
3.	Obujam porudžbina trajnih dobara P RUJAN	-0,7%	-1,1%	0,3%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 18. LISTOPADA	-	-11,9%	0,5%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 19. LISTOPADA	215.000	212.000	218.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 20. LISTOPADA	-	63,4	63,5
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda RUJAN	-7	8	-9
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S. RUJAN	-3	-3	-2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1167 na razinu od 1,1080, što predstavlja pad od 0,78% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan je u Velikoj Britaniji i dalje bio pod utjecajima odluka o Brexitu i produženja roka za Brexit. Sporazum koji je premijer Johnson stigao s EU je prošao prvu prepreku u Parlamentu, ali su zastupnici odbacili „program pokreta“ premijera Johnsona kojim se ograničava provjera zakona na svega tri dana u nastojanju da se ispoštuje 31.10.2019. godine kao rok za Brexit, čak i nakon što je Johnson zaprijetio da će isti povući i zatražiti opće izbore. U takvim okolnostima, Parlament je prisilio premijera Johnsona da pismenim putem zatraži produženje Brexita.

EU je u petak prihvatila da se konačan rok za Brexit produži. U nacrtu odluke EU o produženju Brexita navedeno je da je razdoblje produženja u skladu s člankom 50. Ugovora o EU te da se produžava do 31. siječnja 2020. godine. Pored toga, EU je sugerirala da ovo produženje isključuje bilo kakvo ponovno otvaranje sporazuma o povlačenju, također se ističe u odluci koju je usvojila EU, te je naglašeno da je Velika Britanija još uvijek punopravni član EU koji ima određene obveze vezano za uplate u proračun EU sve dok ne napusti EU, kao i da ne treba da traga za načinima da zaustavlja ključne odluke EU. Razdvojenom Parlamentu Velike Britanije daje se dodatno vrijeme da odluči o pozivu premijera Johnsona za prijevremene izbore.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) LISTOPAD	-	-0,2%	0,2%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) RUJAN	8,9	8,7	4,9
3.	CBI poslovni optimizam LISTOPAD	-30	-44	-32
4.	Hipotekarni krediti RUJAN	42.350	42.310	42.527

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,86097 na razinu od 0,86372, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2984 na razinu od 1,2827.

JAPAN

Reuters je prošlog tjedna objavio vijest da japanska Agencija za financijske usluge i BoJ zahtijevaju od sustavno važnih banaka provođenje testova na stres koristeći zajedničke scenarije i zajedničko pregledanje rezultata. Navodi se da će sedam većih japanskih banaka sprovesti te testove, a primarni cilj je pripremiti banke na turbulencije na financijskom tržištu u slučaju globalne recesije ili dugotrajnog trgovinskog rata između SAD i Kine. Scenariji bi trebalo da pretpostave nagli skok JPY te pad na tržištima dionica.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ smanjiti kratkoročne i srednjoročne kamatne stope, ukoliko to bude potrebno, kako bi se ublažila monetarna politika, te je sugerirao da će dalje produbljivanje negativne zone kamatnih stopa biti glavno sredstvo u borbi protiv rasta inozemnih rizika. Kuroda je, također, istaknuo da BoJ već ima fleksibilan okvir koji joj omogućava da ubrza kupovine ETF-ova ukoliko tržišta postanu nestabilna.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

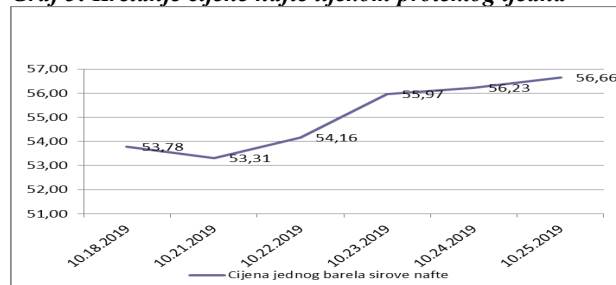
Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) RUJAN	54,0	-123,0	-143,5
2.	Izvoz (G/G) RUJAN	-3,7%	-5,2%	-8,2%
3.	Uvoz (G/G) RUJAN	-2,8%	-1,5%	-11,9%
4.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti (M/M) KOLOVOZ	0,1%	0,0%	0,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P LISTOPAD	-	48,5	48,9
6.	PMI indeks uslužnog sektora P LISTOPAD	-	50,3	52,8
7.	Vodeći indeks F KOLOVOZ	-	91,9	93,7
8.	Koicidirajući indeks F KOLOVOZ	-	99,0	99,7
9.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F RUJAN	-	-35,5%	-37,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 121,07 na razinu od 120,41, što predstavlja tjedni pad od 0,55%. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 108,45 na razinu od 108,67.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,78 USD (48,16 EUR). Tijekom proteklog tjedna zabilježen je rastući trend cijene ovog energenta. Analitičari Goldman Sachsa očekuju da će se cijena jednog barela sirove nafte tijekom 2020. godine kretati na razini od oko 60 USD, čak i ukoliko OPEC+ zadrži proizvodnju na razini iz četvrtog tromjesečja ove godine. Sredinom tjedna pojavile su se špekulacije da bi OPEC+ mogao u narednom razdoblju smanjiti proizvodnju više nego je to predviđeno sadašnjim sporazumom, a što je utjecalo na rast cijene nafte. Na rast cijene nafte utjecaj su imale i vijesti da su zalihe nafte u SAD u prošlom tjednu smanjene prvi put od početka rujna. API je objavila da su zalihe smanjene za 1,7 milijuna barela u tjednu zaključno sa 18. listopada, na ukupnih 433,2 milijuna barela. Proizvodnja nafte u Rusiji je u prva tri tjedna listopada bila veća od limita koji su postavili OPEC i ostali saveznici za 47.000 barela dnevno. Rusija, koja je zajedno sa Saudijskom Arabijom omogućila da se ograniči proizvodnja OPEC+ u 2020. godini, je imala prilično šaroliku proizvodnju u ovoj godini. U prva četiri mjeseca 2019. godine nije uspjela da ispuni plan, ali su zastoji u tokovima nafte kroz najveći naftovod utjecali na to da se proizvodnja vrati na dogovorene razine tijekom svibnja, lipnja i srpnja. Koncem tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi rast, kako su se pojavile vijesti da postoje znakovi napretka u pregovorima na relaciji Kina-SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 56,66 USD (51,14 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremi:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.490,05 USD (1.334,33 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata nije bilježila značajne promjene jer su investitori bili u iščekivanju signala moguće odluke Fed o eventualnoj promjeni referentne kamatne stope na sjednici koja se u ovom tjednu održava. Koncem tjedna cijena zlata je bilježila rast i premašila je razinu od 1.500 USD po unci nakon što su objavljeni slabiji ekonomski podaci za Europu i Japan, čime su pojačane špekulacije o daljim monetarnim olakšicama od strane globalnih središnjih banaka. Središnje banke širom svijeta nastavljaju da pojačavaju likvidnost financijskog tržišta, te je teško predvidjeti scenario u kojem će cijena zlata bilježiti značajan pad duže vremensko razdoblje. Pojedini zvaničnici smatraju da su investitori zainteresirani da u svojim portfeljima imaju zlato, što bi moglo imati pozivan utjecaj na rast cijene ovog plemenitog metala.

Koncem tjedna, točnije u petak, cijena zlata je nastavila da bilježi rast, te je dostigla razinu preko 1.500 USD po unci, pod utjecajem očekivanja da će Fed smanjiti referentnu kamatnu stopu, zbog pojačanih geopolitičkih rizika na relaciji Kina-SAD, ali i nakon što je premijer Velike Britanije Johnson pozvao na prijevremene izbore. Cijena zlata je zabilježila blagi rast od 0,98% u odnosu na tjedan ranije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,63 USD (1.357,97 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

